

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 834
van **ORRY VAN DE WAUWER**
datum: 8 mei 2020

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Liefkenshoektunnel - Gebruik en capaciteit

Het aantal personenwagens en vrachtwagens dat gebruikmaakt van de Liefkenshoektunnel in Antwerpen steeg de afgelopen jaren sterk. Toenmalig bevoegd minister Weyts gaf in het verleden mee dat er geen sprake is van een structurele verzadiging, maar van een verzadiging op piekmomenten. In 2018 werd een gemiddelde van meer dan 30.000 voertuigen per dag gehaald, met een procentuele toename van 8,2% ten opzichte van 2017. Midden 2019 gebruikten reeds gemiddeld 31.000 voertuigen per dag de Liefkenshoektunnel. De capaciteit van de Liefkenshoektunnel wordt geraamd op 40.000 voertuigen per dag.

1. Kan de minister een overzicht geven van de gebruikscijfers van de Liefkenshoektunnel per maand voor 2019?
2. Is er sprake van een verdere toename in het gebruik van de tunnel? Ligt het gemiddelde aantal voertuigen per dag in 2019 hoger dan in 2018? Ligt het totaalcijfer voor 2019 hoger dan het gebruikscijfer voor 2018?
3. Kan er een overzicht gegeven worden van de gebruikscijfers in 2018 en 2019 opgesplitst in vrachtwagens en passagiersvoertuigen? Is er een eventuele toename in beide categorieën te merken, of is dit door een versterkte verkeersstroom in één van beide categorieën?
4. Hoeveel uren werd de Liefkenshoektunnel tolvrij gemaakt in 2019? Wat was de kostprijs van dit tolvrij maken (de "schaduwtoel" betaald door de overheid)?
5. Is er reeds een inschatting te maken van de terugval in de gebruikscijfers van de Liefkenshoektunnel door de coronamaatregelen? Is die zowel in de categorie vrachtwagens als passagiersvoertuigen terug te vinden?
6. In oktober 2019 startte het Vlaams Verkeerscentrum een proefproject op in samenwerking met BMW Group, Be-Mobile en MAPtm, om passagiersvoertuigen tolvrij naar de Liefkenshoektunnel om te leiden.

Loopt dit project nog of is het reeds afgerond? Welke resultaten leverde dit proefproject op en hoe zal er opvolging gegeven worden aan deze bevindingen? Hoe wordt dit project geëvalueerd?

ANTWOORD

op vraag nr. 834 van 8 mei 2020

van **ORRY VAN DE WAUWER**

1. In onderstaande tabel worden de gemiddelde verkeerstellingen gerapporteerd gesommeerd over beide rijrichtingen van de Liefkenshoektunnel op basis van de waarnemingen met de dubbele detectielussen van het meetnet 'Meten in Vlaanderen'.

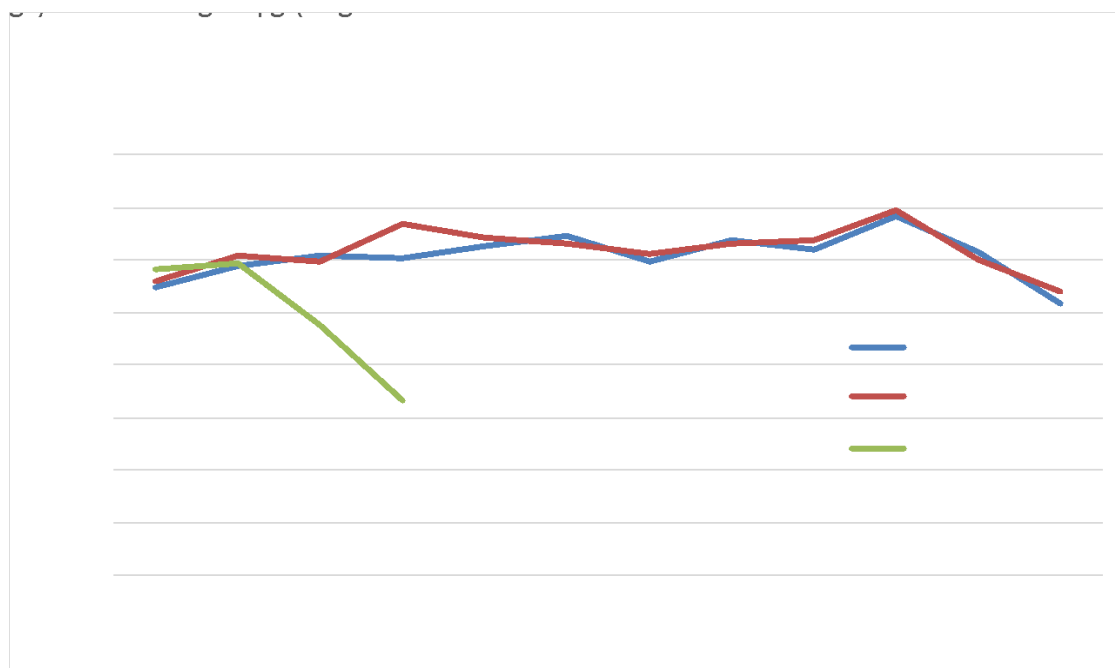
Dit betreft de cijfers voor een gemiddelde weekdag (maandag tot en met zondag), uitgedrukt in aantal voertuigen per dag (24u).

Gemiddelde verkeersintensiteit Liefkenshoektunnel

som beide rijrichtingen, weekdagen (ma tem zo)

jaar	maand	niet-vrachtwagens (voertuigen/dag)	vrachtwagens (voertuigen/dag)	alle verkeer (voertuigen/dag)
2018	1	16 864	10 523	27 388
	2	18 374	11 157	29 533
	3	19 030	11 473	30 504
	4	19 143	11 094	30 239
	5	19 746	11 637	31 385
	6	20 300	12 034	32 336
	7	18 569	11 319	29 889
	8	20 412	11 464	31 879
	9	20 008	10 920	30 930
	10	21 433	12 750	34 185
	11	19 097	11 673	30 771
	12	16 200	9 749	25 950
2019	1	17 009	10 983	27 994
	2	18 603	11 872	30 476
	3	18 300	11 574	29 876
	4	21 090	12 308	33 400
	5	20 153	11 877	32 032
	6	20 046	11 410	31 458
	7	19 212	11 483	30 695
	8	20 533	10 972	31 506
	9	20 513	11 434	31 949
	10	22 139	12 586	34 728
	11	19 038	11 078	30 119
	12	16 828	10 226	27 057
2020	1	17 744	11 426	29 172
	2	18 171	11 524	29 696
	3	13 137	10 657	23 796
	4	7 689	8 890	16 581

2. In onderstaande grafiek en bijhorende tabel grafiek worden de gemiddelde verkeerstellingen uit antwoord 1 hernomen **voor het totale verkeer** en vergeleken tussen de opeenvolgende jaren.

Aantal voertuigen per dag Liefkenshoektunnel

TOTALE VERKEER

som beide rijrichtingen - gemiddelde weekdag (ma-zo)

Maand	2018	2019	2020	evolutie (%) 2019/2018	evolutie (%) 2020/2019
1	27 388	27 994	29 172	+2.2	+4.2
2	29 533	30 476	29 696	+3.2	-2.6
3	30 504	29 876	23 796	-2.1	-20.4
4	30 239	33 400	16 581	+10.5	-50.4
5	31 385	32 032		+2.1	
6	32 336	31 458		-2.7	
7	29 889	30 695		+2.7	
8	31 879	31 506		-1.2	
9	30 930	31 949		+3.3	
10	34 185	34 728		+1.6	
11	30 771	30 119		-2.1	
12	25 950	27 057		+4.3	

Uit de maandcijfers blijkt geen eenduidige trend tussen 2018 en 2019. Sommige maanden in 2019 waren drukker dan de overeenkomstige maanden in 2018, andere kalmer.

Op jaarbasis (januari tot en met december) kunnen volgende evoluties worden vastgesteld voor het **totale verkeer** (gemiddelde weekdag):

- tussen 2017 en 2018: een toename met 8.2%
- tussen 2018 en 2019: een toename met 1.7%

3. Voor het overzicht van de gebruikscijfers van de tunnel opgesplitst in vrachtwagens en passagiersvoertuigen wordt verwezen naar de tabel in het antwoord op vraag 1. De opdeling door de detectielussen tussen de voertuigklassen gebeurt op basis van de lengte van de voertuigen, waarbij het niet-vrachtverkeer wordt gedefinieerd als voertuigen tot 6.9m lengte en het vrachtverkeer als voertuigen langer dan 6.9m. In volgende tabellen worden de gemiddelde verkeerstellingen uit antwoord 1 hernomen **voor enerzijds het niet-vrachtverkeer en anderzijds het vrachtverkeer** en vergeleken tussen de opeenvolgende jaren (zoals ook gebeurde voor het totale verkeer bij vraag 2).

Aantal voertuigen per dag Liefkenshoektunnel

NIET-VRACHTVERKEER

som beide rijrichtingen - gemiddelde weekdag (ma-zo)

Maand	2018	2019	2020	evolutie (%) 2019/2018	evolutie (%) 2020/2019
1	16 864	17 009	17 744	+0.9	+4.3
2	18 374	18 603	18 171	+1.2	-2.3
3	19 030	18 300	13 137	-3.8	-28.2
4	19 143	21 090	7 689	+10.2	-63.5
5	19 746	20 153		+2.1	
6	20 300	20 046		-1.3	
7	18 569	19 212		+3.5	
8	20 412	20 533		+0.6	
9	20 008	20 513		+2.5	
10	21 433	22 139		+3.3	
11	19 097	19 038		-0.3	
12	16 200	16 828		+3.9	

Aantal voertuigen per dag Liefkenshoektunnel

VRACHTVERKEER

som beide rijrichtingen - gemiddelde weekdag (ma-zo)

Maand	2018	2019	2020	evolutie (%) 2019/2018	evolutie (%) 2020/2019
1	10 523	10 983	11 426	+4.4	+4.0
2	11 157	11 872	11 524	+6.4	-2.9
3	11 473	11 574	10 657	+0.9	-7.9
4	11 094	12 308	8 890	+10.9	-27.8
5	11 637	11 877		+2.1	
6	12 034	11 410		-5.2	
7	11 319	11 483		+1.4	
8	11 464	10 972		-4.3	
9	10 920	11 434		+4.7	
10	12 750	12 586		-1.3	
11	11 673	11 078		-5.1	
12	9 749	10 226		+4.9	

Op jaarbasis (januari tot en met december) kunnen volgende evoluties worden vastgesteld voor het **niet-vrachtverkeer** (gemiddelde weekday):

- tussen 2017 en 2018: een toename met 8.6%
- tussen 2018 en 2019: een toename met 1.9%

Op jaarbasis (januari tot en met december) kunnen volgende evoluties worden vastgesteld voor het **vrachtverkeer** (gemiddelde weekday):

- tussen 2017 en 2018: een toename met 7.6%
- tussen 2018 en 2019: een toename met 1.4%

Hieruit kan worden geconcludeerd dat (op jaarbasis gezien) het niet-vrachtverkeer en het vrachtverkeer eenzelfde trend vertonen, maar dat deze nog iets groter is bij het niet-vrachtverkeer dan bij het vrachtverkeer.

4. De Liefkenshoektunnel werd in 2019 21 keer tolvrij gemaakt voor een totaal van 68 uur en 25 minuten. De kostprijs hiervan bedroeg €826.757,84.
5. De gebruikscijfers van de Liefkenshoektunnel (op basis van de metingen van het Verkeerscentrum, met de detectielussen van het meetnet 'Meten in Vlaanderen') voor de eerste vier maanden in 2020 zijn eveneens terug te vinden in de tabellen bij vragen 1, 2 en 3.

Deze cijfers laten zien hoe het verkeer in de Liefkenshoektunnel ingevolge de ingrijpende coronavirusmaatregelen een zeer sterke afname kent.

In maart 2020 bedraagt de evolutie ten opzichte van maart 2019

- niet-vrachtverkeer: -28%
- vrachtverkeer: -8%
- totaal verkeer: -20%

De maand maart bestaat deels uit een periode zonder en een periode met coronavirusmaatregelen. In de daaropvolgende maand, waarbij de maatregelen de ganse tijd van kracht waren, zijn de evoluties nog groter.

In april 2020 bedraagt de evolutie ten opzichte van april 2019

- niet-vrachtverkeer: -64%
- vrachtverkeer: -28%
- totaal verkeer: -50%

6. Het Vlaams Verkeerscentrum participeert in het Europese project Socrates 2.0 dat onderzoekt hoe aan dynamisch verkeersbeheer kan gedaan worden door samenwerking tussen overheden en private partijen en welke business models daartoe geschikt zouden kunnen zijn. In dit project worden in 4 pilootregio's (Amsterdam, München, Kopenhagen en Antwerpen) interactieve diensten opgezet om dergelijke samenwerking in de praktijk te testen. Een van de Use cases die hierbij in Antwerpen sinds oktober 2019 in praktijk gebracht zijn, is een Slimme Tunnel Service.

Hierbij wordt continu de actuele verkeerssituatie in zowel de Kennedytunnel als de Liefkenshoektunnel gemonitord. Vanaf het moment dat verzadiging van de Kennedytunnel dreigt, maar tegelijkertijd nog voldoende restcapaciteit beschikbaar is in de Liefkenshoektunnel, worden weggebruikers die op dat moment op weg zijn naar de Kennedytunnel via hun navigatie app een alternatieve route via de Liefkenshoektunnel geboden. Zij die daarop ingaan, krijgen vervolgens een QR-code toegezonden op hun smartphone waarmee ze de doortocht door de Liefkenshoektunnel kunnen betalen. Bedoeling van deze service is te testen hoe via samenwerking met private partijen verkeer gericht en gedoseerd gestuurd kan worden.

Gezien de focus van het Socrates 2.0 project op samenwerking tussen publieke en private partijen voor interactief verkeersmanagement, zal vooral dat aspect geëvalueerd worden. Daarnaast zal echter ook de service zelf geëvalueerd worden en zullen er ook gebruikers bevroegd worden. Gezien de relatief lage aantallen gebruikers wordt echter geen substantiële impact op de verdeling van de verkeersstromen tussen beide tunnels verwacht.

Initieel was voorzien dat de operationele periode van deze service zou lopen tot 30 juni 2020 en de evaluatie ervan werd gepland tegen het eind van dit jaar. Gezien de enorme impact die de Coronacrisis heeft op de actuele verkeerssituatie, niet enkel in het Antwerpse, maar ook in de overige pilootregio's, wordt momenteel gedacht aan een verlenging van het project met een jaar (tot eind 2021). Indien dit inderdaad zou verlengd worden, dan worden de resultaten van het proefproject in Antwerpen ook pas eind 2021 verwacht.